

katero lahko prav po ceni kupimo v vsaki miredilnici ali drogariji.

Jabolka, ki so omenjena za napravlanje mošta, treba nakopičiti ter jih pustiti na kupu do konca novembra ali decembra, da dobro dozore ter se, kakor pravimo, razpotijo, po čemer spoznamo, da so dosegla popolno zrelost. To nakopičenje je neobhodno potrebno, in če smo sadje potrgali, ko je bilo še zeleno, mora ostati še dalje časa na kupu. Ko je sadje na ta način popolnoma dozorelo, moramo je oprati, da odstranimo zemljo, ki se ga morda drži; ognjita jabolka ali hruške pa je zavreči.

Sadje je zmastiti s posebnim sadnim mlinom, podobnim onim, ki se uporabljajo za grozdje. Prednost zaslužijo vsekakor tisti, ki so izdelani nalašč za maščevanje sadja, ter imajo cilindre od peščenika ali granita. Iz takih mlinov izcejeni mošt ne počrni nikdar, kakor počrni oni, ki se izceja iz železnih cilindrov.

Kdor nima sadnega mlina, more poslužiti se navadnih lesenih ali kamenenih korit, v katerih z debelim, težkim betom, ki ima dolgo toporišče, v malih množinah smasti svoja jabolka ali hruške. Iz dog. napravljenemu koritu treba podstaviti deske, da mu bet ne izbije dna.

Prav dobro zmaščena jabolka, je iztiskati (sprešati), in da bode to iztiskanje popolnejše, storimo prav, če vložimo med vsako plast blaga, v prenehljajih od 25 do 35 centimetrov, vrbovo pletenico (štorjo). Kdor nima stiskalnice, naj si pomaga z uporabo vreč ali žakljev od debelega, močnega platna, koji se je v lugu temeljito izpral vsak duh in okus. Vtakne naj dve ali tri vreče eno v drugo, v znotranjo naj vsuje zmaščena jabolka, ki se imajo iztisniti; potem naj zaveže odprti konec, na oba konca pa naj dobro pritrdi dva močna kolca, in dva krepka moča sučeta vsak svoj kolec eden na desno, drugi na levo. Po tem načinu so v starih časih iztiskavali mošt iz grozdja, in z nekoliko napeto močjo izprešamo tudi mošt iz sadja. Toda, če uporabljamo še toliko moči bodisi v stiskalnici, bodisi s krepkimi rokami, moramo iztiskavanje vendar ponavljati. Po prvem prešanju poškopiti je razdrobljene jabolčne tropine z 10 do 15 % vode in pustiti jih skozi 24 ur, da se napijejo. Po preteku tega časa razdrobiti in sprešati jih je še enkrat.

Prvi mošt je pomešati z drugim in vse skupaj se vlije v vrelni sod, a veho je zakriti z žakljicem napolnjenim s peskom. Kipenje ali vrenje se mora vršiti v gorkem prostoru na pr. v kuhinji.

Kadar je mošt nehal kipeti, zaliti je sod in zataktniti ga z dobrim zamaškom. — Od zdaj naprej je enako ravnati z jabolčnikom, kakor z vinom.

Kakor hitro se namreč zapazi, da se je izčistil mošt, pretočiti ga je v dobro zažveplan sod in zalivati ga vedno z drugim moštom, ki se hrani v manjši posodi, tako da ostane sod vedno polen.

Kdor hoče imeti boljšega jabolčnika, naj doda nekoliko kilogramov sladkorja vsakemu hektolitru mošta;

toda v obče ne delajo tega skoro nikjer, ker stane malo preveč.

Zrelo sadje, dobri in zdravi sodi, večkrat zalivanje in pravočasno pretakanje v zažveplane sode so neizogibni pogoji, če hočemo imeti jabolčnik prijetnega ukusa, ki se dobro ohrani, je zdrava pijača in se tudi lahko odda takim, katerim je vino predrago.

I. Bolle.

Samomorilec.

Po resnični dogodbi napisal Vid K.

„Gospica . . .“

„Danes ste pa čudni . . .“

„Ah, ko Vas tako ljubim“.

„Res? A nedavno ste mi zatrjevali, gospod Janko, da Vaše srce ne more ljubiti, ker vidite, kako vara vse na svetu“.

„Oj, oj, gospodična Iva“, je zastokal, „ali ne norčujte se vendar iz mene! — Da bi vedeli, kako Vas ljubim, kakor koprnim, Vas imeti popolnoma za-se! Kako mi gori vse . . .“

„Pazite, da se ne spečete, ali da celo ne zgorite! Škoda bi Vas bilo. Glejte, zunaj je zima, vse mrzlo, a Vas greje“.

Tak dialog se je vršil med mladim trgovcem Jankom in gospodično Ivo tisti čas, ko ju je zapustila gospa Ivina mama ter sta ostala sama. In ker je zdaj vstopila mama, sta morala pretrgati ta pogovor, ki je Jankota tako razburjal, ki pa je bil Ivi tako zanimiv in ob enem tako smešen.

Žarne poglede je metal Janko skrivoma na Ivo, no Iva se je delala, kot da jih ne vidi. — Naposled se je moral prvi posloviti, ne da bi bil kaj dosegel . . .

* * *

Drugi dan je ves prepadel in bled stopil v sobo svojega prijatelja ter zaklical:

„Bog, Rudolf! — Ustreliti se moram“!

Rudolf, ki je kolikor toliko poznal ekscentrično naravo Jankovo in vedel, kak omahljivec da je, se ni posebno ustrašil teh besed.

„Pa zakaj“?

„Dobro veš! — Ona me ne mara, ona! — Ah zakaj si moram zagreniti vse svoje življenje s to ljubeznijo! — Ali z Bogom, prijatelj, z Bogom! Vidiva se — na onem svetu“!

Odšel je hitro domov, da bi se ustrelil. — Pa med potjo se je zmislil na gozd blizu mesta, v katerem je tako rad pohajal ter gojil svoje sentimentalne, otožne misli. Želja se ga je polotila, videti še jedenkrat ta gozd, ki je bil tolikokrat čul njegovo jadikovanje, žalovanje in vzdihovanje . . .

Res, saj se ni treba ustreliti ravno v sobi, kakor je bil najprvo sklenil! — V gozdu, v gozdu! — In ker

ima lovsko pravo, gre celo lahko s puško na rami v gozd in od tod — v smrt!

Kmalu je stopal s puško po snegu, ki je pokrival na debelo mestni tlak . . . Ali kdo prihaja tam?

Ha, ona je, Iva!

Pa pogumno dalje!

„Aj, gospod Janko, na lov? A meni je tako mrzlo!“ Koketno se je nasmejala, ter odhitela dalje . . .

Ogovorjeni je malomarno privzdignil klobuk, ter dejal s težkim, skoro jokajočim glasom:

„Da, da, gospica, na lov“. Več ni mogel povedati. Hitro je začel stopati dalje. A med potjo je mislil drugačne misli, kakor jih imajo navadno samomorilci v zadnjem trenutku pred svojo smrtjo.

„Pa saj ta Iva ni tako lepa, kakor bi mislil! In zdaj grem radi nje v smrt!“ — Gledal je ljudi na ulicah, življenje, drdrajoče vozove — in polastila se ga je želja, živeti . . . „Ali ne, ne, le dalje!“ Premagal je skušnjavo, ter stopil hitro dalje.

Kmalu se je nahajal v gozdu. Sam ni vedel, ali se bi takoj ustrelil, ali čakal še nekaj časa. „No, če je popolnoma gotovo, da se ustrelim, pa še lahko čakam nekaj časa; vrag se gotovo ne bo jezil, ako mu pridem, pet, deset minut pozneje v kremplje“, si je mislil, ter si mel mrzle roke.

Premišljevali je začel vse, kar je imel dražega, Ivo, svoje premoženje, življenje v obče; iz pet, deset minut je postalo četrta ure, pol ure . . . Naposled je — dasiravno je bil grozen mraz — stal mirno pod hrastom, ne da bi kaj mislil.

Pa vzdramil se je.

„Kaj vraga čakam! — Na delo!“

Naslonil se je na hrast, pogledal proti nebu.

„Bog, ki si gori usmili se me! Sam veš, da nisem jaz kriv, da je kriva ona . . .“

Postavil si je mrzlo cev puške na čelo . . .

Pok!

— Kaj mislite kje je ležal Janko? — No, on ni ležal, temveč puška; on pa je stal, ter se smejal, smejal . . .

Pa kaj se je zgodilo?

Ravno ko je nastavil puško na čelo, je zagledal ne daleč od sebe pred grmovjem — zajca, stoječega na zadnjih dveh nogah, a prvi dve je držal poklapljeno v zraku, kot da hoče ploskati Jankotu.

In ker je bil Janko strasten in dober lovec, in ker je bil zajec velik in dobro rejen, je ustrelil, kakor se spodobi dobremu lovcu, zajca ravno v srce.

Da to je provzročilo, da je stal tu tako osupel, da je vrgel puško v stran in da se je smejal, smejal na vse grlo.

— In ko je zvečer videl, za malo zamrznjenimi šipami svoje sobe stoječ, Jankota, hitečega z zajcem preko trga, se je zasmejal prijatelj Rudolf, ter dejal sam pri sebi:

„Kaj tacega pa še nisem videl! — Zajec nosi zajca . . .“

Iz sela Bergen.

(Björnstjerne Björnson).

Kako je možu ime, moram zamolčati, ker še živi. Ima pa posestvo in odraslega sina.

Navada je, da postane edini sin takoj kmet, ko spolni dvajseto leto. Toda ta oče je imel svojo temo, in tako je bil sedemindvajsetletni sin še vedno hlapec očetov in ni smel nič začeti brez njegovega dovoljenja.

Sin ni izrekel nikdar nobene želje; slednjič pa se vtaknejo v to zadevo tudi sosedje, in oče se mora zadovoljiti, svoje mesto prepustiti sinu sodnijskim potom, če prav stori to dovolj nerad. A na vse zadnje pa vender opusti izročilno listino sodnijskim potom naznaniti.

To je bilo po zimi, in sicer neke sobote zvečer. V nedeljo sedi v sobi oče sam in slabe volje. Tedaj pa pride nekaj mož s hribov, pozdravijo in prosijo, če bi si mogli konja izposoditi; oni, da so imeli slabo in težko pot v dolino. — „Jaz nisem tukaj nič več gospodar“, odgovori mož, „kar se pa konjev tiče, morajo pa počivati ta teden“.

Možje gredo nato na dvorišče, kjer srečajo sina. Eden ga vpraša: „Ali bi nam ne mogel posoditi enega konja danes, da moremo priti do cerkve? Vsled večnega brozganja po snegu smo trudni, pa bi vender še radi k večerji prišli“.

„Konji bodo ves teden počivali“, odgovori sin; „torej si jih lahko izposodite“.

Pripelje jih nato sam iz hleva in jih vpreže v voz.

Oče sliši glas kraguljčkov, pogleda ravno vunkaj, ko se peljejo mimo, in se nenavadno nasmehlja.

Ko stopi sin v sobo, gre mu oče nasproti:

„Ali si jim posodil konje?“

Sin hoče odgovoriti, toda oče mi priloži sila težko zaušnico, rekoč:

„Izročilna listina še ni pri sodniji, ti smrkavec!“

V četrtek po tem dogodku — ves teden je delal po navadi — pride na večer sin v potni obleki v sobo, gre naravnost k očetu, in pravi:

„No sedaj se pa moram posloviti od tebe!“

Vse delo v sobi zastane, in oče vpraša začudeno:

„Kaj pa, ali hočeš potovati?“

„Da!“

Oba se spogledata; sin stegne roko in reče: „No, zdaj pa srečno!“

Oče prime sina za roko, hoče odgovoriti, toda ne more takoj. Predno se je pa mogel odločiti, je bil sin že na cesti. Povpraša torej oče nekatere, če vedo, kam da hoče iti sin; toda oni niso vedli.

Dve leti potem pošlje sin po nekem prodajalcu poročilo domov, da je v službi pri bogatem kmetu v